

Sammendrag:**Transportytelser i Norge 1946–2014**

TØI rapport 1454/2015
Forfattere: Eivind Farstad
Oslo 2015, 58 sider

Veksten i persontransportarbeidet i 2014 er beregnet til 2,3 prosent. Persontransportarbeidet for bane økte mest, med 5,2 prosent. Vegtrafikken økte med 1,7 prosent. Godstransportarbeidet innenlands økte med 1,9 prosent totalt i 2014. Veksten i godstransport var sterkest for lufttransport med 22,5 prosent og vegtransport med 3,7 prosent.

Hovedtrekk

Veksten i utført persontransportarbeid i 2014 er beregnet til 2,3 prosent, mot 1,3 prosent året før. Transportarbeidet for de kollektive transportmidlene økte med 1,5 prosent i 2014, mens vekstraten for persontransportarbeidet med personbil er estimert til 2,3 prosent. Persontransportarbeidet for bane økte mest, med 5,2 prosent. Vegsektoren (buss, bil og MC) har nå en markedsandel på 88 prosent av transportarbeidet, flyet utfører 6 prosent og bane (jernbane og sporveg) om lag 5 prosent. Den siste prosenten utføres av båt og ferge. Disse andelene har vært relativt uendret siden 2000.

Målt i transportarbeid økte godsarbeidet med 1,9 prosent i 2014, mot 6,6 prosent året før. Transportarbeidet med fly økte relativt mest, med 22,5 prosent, men utgjør likevel en marginal andel av det samlede godstransportarbeidet. Godsarbeid på veg hadde en økning på 3,7 prosent. (Tallene for gods i sjøtransport er imidlertid usikre for 2014, og vil bli revidert ved neste utgave.)

Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) steg med 2,7 prosent, og privat konsum i husholdningene økte med 1,9 prosent i 2014. Konsumet til transport steg med 0,1 prosent, mot 1,1 prosent i 2013, altså en klart svakere vekst i konsumet til transport enn konsumet ellers.

Befolkningsveksten i 2014 var 1,1 prosent totalt, mens den for den yrkesaktive befolkningen (18–66 år) var på 0,9 prosent. Dette betyr at persontransportarbeidet i 2014 økte relativt sett mer enn befolkningen.

Ifølge Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks var gjennomsnittlig prisvekst i 2014 2,0 prosent. Tilsvarende tall i 2013 var 2,1 prosent. For transportsektoren var prisveksten 2,3 prosent i 2014, altså litt over den generelle prisveksten. Prisveksten var sterkest for passasjertransport med båt i kollektiv transport, og for vedlikehold og reparasjon i privat transport, som det også var i 2013. Det er også verdt å merke seg at prisveksten for fly var svakt negativ i 2014.

Persontransport med bil

Det var registrert over 3,1 millioner biler i Norge ved utgangen av 2014, en økning på om lag 58 000 biler fra året før. Av bilene var 2 555 500 personbiler, 442 000 varebiler, 109 000 lastebiler og 17 000 busser. I løpet av 2014 ble det førstegangsregistrert 172 000 personbiler, en nedgang på 2,3 prosent fra 2013. Tilsvarende tall for varebilene var 29 200, en nedgang på 6,6 prosent. 131 000 personbiler og 13 400 varebiler ble vraket mot pant i 2014. Gjennomsnittsalderen for personbilene var 10,5 år også ved utgangen av 2014, det samme som året før.

Trafikken på vegene økte med 1,7 prosent i 2014, mot 1,2 prosent året før. Økningen var litt høyere (1,8 prosent) for de tunge kjøretøyene (over 5,5 m) enn for personbilene (1,7 prosent).

Det var 4 972 registrerte veitrafikkulykker med personskade i 2014, en nedgang på 269 ulykker i forhold til 2013. Antall drepte i trafikken gikk ned igjen til 147 i 2014 etter en økning til 187 i 2013, og antall skadde ble ytterligere redusert med 551 fra året før.

Kollektivtransporten

I 2014 ble det foretatt 344 millioner bussreiser, en økning på 4 millioner i forhold til året før. Transportarbeidet med buss økte igjen med 2,2 prosent i 2014, etter en svak nedgang de to foregående år.

Trafikken med trikk i Oslo i 2014 var på 51 millioner reiser, en økning med to millioner fra 2014. Trafikken med forstadsbanene i Oslo økte fra 85 millioner reiser i 2013 til 88 millioner i 2014, som er en økning på 3,5 prosent. Gråkallbanen i Trondheim frakter ca. 900 000 passasjerer i året. Bybanen fraktet hele 9,4 millioner passasjerer, en økning på 3,6 prosent fra året før. I alt ble det foretatt 149 millioner reiser med trikk og forstadsbaner i 2014, mot 144 millioner i 2013.

Året 2014 ble det foretatt 69,9 millioner reiser innenlands med tog, mot 66,7 millioner året før, en vekst på 4,7 prosent. Det er i hovedsak personer som reiser med NSB som står for denne veksten. NSB har en markedsandel på 87 prosent av innenlandstrafikken på tog, en andel som har vært stabil de siste fem år.

Flytoget fraktet 6,8 millioner passasjerer til og fra Oslo lufthavn i 2014, noe som betyr en økning på 4,2 prosent fra året før. 704 000 passasjerer reiste med Flåmsbana i 2014, som var en nedgang på 2 prosent fra året før.

I 2014 ble det foretatt 11,0 millioner flyreiser innenriks i Norge, som er nedgang på 360 000 reiser eller 3,2 prosent fra 2013.

Reiser til og fra utlandet

I 2014 ble det registrert 22,5 millioner flyreiser til og fra Norge. Det var 0,9 millioner flere enn i 2013, som var en økning på 4,2 prosent. Fergetrafikken til og fra utlandet var på 5,9 millioner enkeltreiser, om lag 230 000 flere enn i 2013.

Tall for reiser med tog over grensen mot Sverige og med bil og buss på veg til og fra Norge er ikke beregnet for 2014, på grunn av manglede trafikkdata etter 2012.

Godstransporten innenlands

I 2014 fortatte den innenlandske godstransporten å øke. Veksten samlet for alle transportformer var på 1,9 prosent, hvor av den relative økningen var størst for fly, med 22,5 prosent. Godstransporten på veg utgjorde i 2014 hele 52,9 prosent av transportarbeidet.

Godstrafikken på veg fortsatte å øke i 2014, og transportarbeidet økte med 3,7 prosent i 2014. Transportarbeidet på bane gikk ned med 0,7 prosent i 2014, men nedgangen var mindre enn året før, da den var på hele 7,1 prosent. Markedsandelene i godstransportarbeidet fordeler seg med drøyt 40 prosent på sjø, 53 prosent på veg og 6 prosent på bane.

Godstransporten til og fra Norge

Importert varemengde til Norge var 34,1 millioner tonn i 2014, en liten nedgang fra 2013. Eksportert varemengde fra fastlandet var 52,5 millioner tonn i 2014, mot 50,6 millioner tonn i 2013 og 51,4 millioner tonn i 2012. Skip er fortsatt den dominerende transportformen i utenrikshandelen. Hele 86 prosent av den samlede godsmengden gikk med skip i 2014, som er samme andel som året før.

Samlet sett ble det eksportert 159 millioner tonn olje og gass direkte fra sokkelen i 2014, målt i oljeekvivalenter, sammenlignet med 156 millioner tonn i 2013. Nedgangen den siste tiårsperioden fortsatte i 2014, med et unntak av året 2012 da eksporten økte. Eksporten av olje og gass i rør lå på 90 millioner tonn i 2014, mens skipene fraktet 69 millioner tonn. Målt etter vekt utgjorde eksport av olje og gass fra sokkelen 65 prosent av den totale eksporten fra Norge til utlandet i 2014. Det er samme andel som i 2013, men så vidt ned i andel fra 66 prosent i både 2012 og 2011.